

Asia: VN/20525/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö

PL 32

00023 Valtioneuvosto

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/20525/2023

Vaasan Sähkön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto koskien luonnosta hallituksen esitykseksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 5 §:n muuttamisesta.

Vuoden 2023 sääilmiöt osoittavat, että ilmastonmuutosta ehkäiseviä toimia pitäisi entisestään nopeuttaa ja siksi pidämme hallituksen esitystä jakeluvuorituksen ja lisävelvoitteen alentamisesta lähtökohtaisesti virheellisenä toteutuneeseen kehitykseen ja yleisiin tavoitteisiin nähden.

Hallituksen esityksessä perustellaan muutosta mm. sillä, että polttoainekustannukset kohdistuvat voimakkaimmin pienituloisiin ja haja-asutusalueilla asuviin kotitalouksiin. Pidämme tärkeänä, että näitä ryhmiä tuetaan, mutta se pitäisi hoitaa kohdennetuilla tukitoimilla eikä kategorisilla huonosti kohdentuvilla toimilla.

Hallituksen esityksessä myös todetaan, että jakeluvuoroitusta paljon voimakkaammin pumppuhintaan vaikuttaa raakaöljyn markkinahintataso ja tästäkin syystä ehdotettu toimi ei vastaa tarkoitustaan.

Selvitysten mukaan jakeluvuoroitus on teknologianeutraali ja hyvin varma tapa vähentää tieliikenteen päästöjä Suomessa. Se on myös todettu kustannustehokkaaksi tavaksi tieliikenteen päästöjen vähentämiseen.

Katsomme, että nykymuotoisen jakeluvuoroituksen säilyttäminen ohjaa kuluttajia ja yrityksiä toteuttamaan ympäristön kannalta oikeasuuntaisia toimia tehokkaammin kuin alennettu jakeluvuoroitus.

Kuljetusyrityksen näkökulmasta polttoaineen kulutukseen voidaan vaikuttaa mm. optimoimalla kuljetuksia, ajotapaa parantamalla ja uusimalla kuljetuskalustoa.

Jakeluvuoroituksen alentamisen vaikutukset voivat myös olla huomattavasti laajemmat kuin hallituksen esityksessä on mainittu. Näitä haitallisia vaikutuksia ovat mm. autoilla ajettavien ajokilometrien lisääntyminen, pyöräillen ja kävellen tehtyjen matkojen väheneminen, julkisen liikenteen matkojen vähentyminen, vaihtoehtoisin käyttövoimiin (mm. sähköautot) siirtymisen väheneminen sekä autokannan uusiutumisen hidastuminen.

Tempoileva sääntely heikentää investoreiden luottamusta suomalaiseen investointiympäristöön – investoinnit kun edellyttävät ennakoitavaa ja johdonmukaista sääntelyä. Tällaiset nopeat muutokset aiheuttavat epävarmuutta vihreän siirtymän toteuttamiseen ja tässä tapauksessa myös vetytalouden edistämiseen.

Käsityksemme mukaan jakeluvuoroitukseen liittyvä sääntely on tällä hetkellä ainoa tapa kannustaa lisäämään kotimaisten RFNBO-polttoaineiden tuotantoa ja siten muutos uhkaa hidastaa synteettisten polttoaineiden valmistukseen liittyvien investointien toteutusta Suomessa. Näiden polttoaineiden valmistuksessa hyödynnetään esim. vetyä, metaania ja savukaasuista talteen otettua hiilidioksidia.

Suomeen on suunnitteilla ja rakenteilla huomattava määrä tuulivoimapuistoja ja siten meillä on erittäin hyvät mahdollisuudet kehittää, pilotoida ja rakentaa vihreän vedyn ja synteettisten polttoaineiden tuotantoon perustuvia laitoksia. Jakeluvetoisuuteen liittyvä nykyinen lainsäädäntö tukee näiden laitosten rakentamismahdollisuuksia Suomeen. Tämä lisää suomalaisten yritysten teknologista osaamista ja antaa valmiuksia kasvattaa lähivuosina merkittävästi synteettisten polttoaineiden tuotantoa Suomessa. Arvoketjujen rakentuminen Suomeen mahdollistaa tulevaisuudessa myös systeemitason kokonaisjärjestelmäratkaisuiden vientiä ulkomaille. Mikäli esitetty lainsäädäntömuutos toteutetaan, epävarmuus edellä mainittujen investointien toteutumisesta Suomeen kasvaa.

Esitetty lisävelvoitteen muutos heikentää myös biokaasun tuotannon toimintaedellytyksiä Suomessa sekä vähentää kiinnostusta uusien investointien tekemiseen biokaasun tuotannon lisäämiseksi ja siten estää tai hidastaa puhtaan siirtymän toteuttamista Suomessa.

Kotimainen biokaasun ja RFNBO-polttoaineiden tuotanto edistää myös Suomen energiaomavaraisuutta ja siten vähentää pidemmällä aikavälillä maamme riippuvuutta tuontienergiasta.

Haluamme myös tuoda esille, että ehdotettu muutos heikentää taakanjakosektorin päästövähennystavoitteen saavuttamista ja lisää riskiä siitä, että joudumme Suomessa mahdollisesti hankkimaan taakanjakosektorille muilta jäsenvaltioilta päästöyksiköitä oman vähennystavoitteen saavuttamiseksi, jolloin altistumme nykyistä suuremmalla hinta- ja saatavuusriskille.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaisella jakeluvetoisuuden ja lisävelvoitteen nostamisella on vaikutusta pumppuhintaan, mutta mielestämme sen vaikutus on vähäinen ja paljon suuremmat vaikutukset pumppuhintaan tulevat raakaöljyn hintatasosta ja sen vaihteluista sekä polttoaineiden verotuksesta.

Lopuksi haluamme korostaa, että ympäristön näkökulmasta tarkasteltuna nykyiset jakeluvetoisuustasot tulisi säilyttää lainsäädännössä määritellyllä tasolla ja valtion tukitoimet kohonneisiin polttoainekustannuksiin kohdentaa täsmällisesti haluttuihin kohderyhmiin.

Ystävällisin terveisin

VAASAN SÄHKÖ OY

Olli Arola

strategia- ja yhteiskuntavastuujohtaja

Damlin Jan
Vaasan Sähkö Oy

Arola Olli
Vaasan Sähkö Oy - Strategia- ja yhteiskuntavastuu